

EUROOPAN KOMISSIO

Bryssel 25.7.2012
COM(2012) 421 final

2011/0295 (COD)

Muutettu ehdotus

EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON ASETUS

sisäpiirikaupoista ja markkinoiden manipulaatiosta (markkinoiden väärinkäyttö)

(toimitettu SEUT-sopimuksen 293 artiklan 2 kohdan mukaisesti)

(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)

1. EHDOTUKSEN TAUSTA

Komissio antoi 20. lokakuuta 2011 ehdotuksen Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi sisäpiirikaupoista ja markkinoiden manipuloinnista (markkinoiden väärinkäyttö)¹. Ehdotus toimitettiin Euroopan parlamentille ja neuvostolle 20. lokakuuta 2011. Talous- ja sosiaalikomitea antoi lausuntonsa 28. maaliskuuta 2012.

Maaliskuusta 2011 alkaen on tutkittu sitä, ovatko useat pankit mahdollisesti manipuloineet euribor- ja liborkorkoja, joiden perusteella pankkien välisten lainojen korot määritetään. Pankkien epäillään antaneen korosta, jonka ne olisivat suostuneet maksamaan rahoituksesta, arvioita, jotka olivat erilaisia kuin korot, jotka ne olisivat todellisuudessa hyväksyneet. Tämän vuoksi euribor- ja liborkorkoja, joita käytetään viitearvona lainanotossa ja monien rahoitusvälineiden, kuten koronvaihtosopimusten, hinnoittelun lähtökohtana, on mahdollisesti muutettu, ja niiden luotettavuutta on voitu epäillä. Lisäksi markkinat saivat yksittäisten pankkien antamista arvioista harhaanjohtavia tietoja todennäköisistä rahoituskustannuksista.

Komissio on arvioinut, kattaisiko lokakuussa 2011 annettu komission ehdotus sisäpiirikauppoja ja markkinoiden manipulointia koskevaksi asetukseksi ja siihen liittyvä ehdotus direktiiviksi sisäpiirikaupoista ja markkinoiden manipuloinnista määrättävistä rikosoikeudellisista seuraamuksista viitearvojen, kuten euribor- ja liborkorkojen mahdollisen manipuloinnin. Euroopan parlamentti on myös erityisesti korostanut asian tärkeyttä. Koska viitearvot eivät tällä hetkellä kuulu kummankaan ehdotuksen soveltamisalaan, komissio päättää, ettei myöskään viitearvojen suora manipulointi kuulu kummankaan ehdotuksen soveltamisalaan.

Toimivaltaisen viranomaisen voi olla vaikeaa tai mahdotonta todistaa, että viitearvon manipulointi on vaikuttanut viitearvoon liittyvien rahoitusvälineiden hintaan. Tärkeiden viitekorkojen manipuloinnilla tai sen yrityksillä voi kuitenkin olla vakavia seurauksia markkinoiden luottamukselle, ja manipulointi voisi aiheuttaa sijoittajille huomattavia taloudellisia menetyksiä ja vääristää reaalityä, koska viiteindeksejä käytetään laajasti viitekorkona esimerkiksi koronvaihtosopimuksissa ja vaihtuvakorkoisissa kiinnityksissä. Tämän vuoksi on olennaisen tärkeää selvittää, että toimivaltaisten viranomaisten olisi voitava tällaisissa tapauksissa määrätä markkinoiden manipuloinnista hallinnollisia seuraamuksia ilman että on tarpeen esittää näyttöä teosta johtuvista seurauksista, kuten vaikutuksista hintoihin. On myös olennaisen tärkeää, että tällaisten väärinkäytösten estämiseksi toteutetaan kaikki tarvittavat toimenpiteet ja toimivaltaisten viranomaisten työtä edistetään ja helpotetaan, jotta ne voivat määrätä seuraamuksia. Tiukka oikeudellinen kehys toimii pelotteena ja suojelee sitä kautta sijoittajia ja palauttaa luottamusta markkinoihin. Näihin sääntelytoimiin pitäisi kuulua rikosoikeudellisia seuraamuksia, mikä on tämän ehdotuksen mukana annettavan muutetun direktiiviehdotuksen aihe.

Varmistaakseen, että markkinoiden väärinkäytön torjumiseksi annettavat yhteiset EU-säännöt kattavat viitearvojen manipuloinnin, komissio ehdottaa muutosta asetusehdotukseensa.

¹ KOM(2011) 651 lopullinen.

2. EHDOTUKSEN OIKEUDELLISET NÄKÖKOHDAT

2.1. Oikeusperusta

Muutettu ehdotus perustuu SEUT-sopimuksen 114 artiklaan, ja se toimitetaan SEUT-sopimuksen 293 artiklan 2 kohdan nojalla.

2.2. Toissijaisuus- ja suhteellisuusperiaate

Toissijaisuusperiaatteen mukaisesti (SEUT-sopimuksen 5 artiklan 3 kohta) unionin tasolla olisi toteutettava toimia vain, jos jäsenvaltiot eivät voi yksin riittävällä tavalla saavuttaa suunnitellun toiminnan tavoitteita, vaan ne voidaan ehdotetun toiminnan laajuuden tai vaikutusten vuoksi saavuttaa paremmin unionin tasolla. Monia viitekorkoja ja -arvoja käytetään useissa maissa, ja laitokset, jotka antavat tietoja näitä viitearvoja varten, toimivat useissa maissa. Myös monet rahoitusvälineet, joihin viitearvojen manipulointi voi vaikuttaa, ovat luonteeltaan kansainvälisiä. Sen vuoksi on olemassa todellinen vaara, että viitearvojen käsittelyä kansallisella tasolla kierretään tai toimet jäävät tehottomiksi, jos ei toimita EU:n tasolla. Toissijaisuusperiaatteen mukaisesti vaikuttaa siksi tarkoituksenmukaiselta toteuttaa toimenpiteitä EU:n tasolla.

Suhteellisuusperiaate edellyttää, että toimenpiteet kohdennetaan tarkkaan eivätkä ne ylitä sitä, mikä on tarpeen tavoitteiden saavuttamiseksi. Tämä periaate on ohjannut tämän ehdotuksen laatimisessa.

2.3. Ehdotuksen yksityiskohtaiset perustelut

Ehdotus asetukseksi sisäpiirikaupoista ja markkinoiden manipuloinnista edellyttää seuraavia muutoksia:

- asetusehdotuksen soveltamisalan (2 artikla) muutos siten, että siihen kuuluvat myös viitearvot;
- muutos määritelmiin (5 artikla), jotta niihin lisätään viitearvojen määritelmä, joka perustuu rahoitusvälinemarkkina-asetuksessa (MiFIR) käytetyn määritelmän laajennettuun versioon;
- muutoksia rikokseksi määritellyn markkinoiden väärinkäytön (8 artikla) määritelmään, jotta se kattaa myös viitearvojen manipuloinnin ja sen yrityksen; ja
- lisätään johdanto-osaan kappale, jossa selvennetään, että asetuksen soveltamisalan muutos ja rikokseksi määritelty markkinoiden väärinkäyttö kattavat myös viitearvot.

3. TALOUSARVIOVAIKUTUKSET

Muutetusta ehdotuksesta ei aiheudu enempää vaikutuksia talousarvioon kuin ne, jotka jo on yksilöity alkuperäisessä ehdotuksessa sisäpiirikauppoja ja markkinoiden väärinkäyttöä koskevaksi asetukseksi.

Muutetaan komission ehdotus asetukseksi sisäpiirikaupoista ja markkinoiden manipuloinnista (markkinoiden väärinkäyttö)² KOM(2011) 651 lopullinen seuraavasti:

1. Lisätään johdanto-osaan 20 a kappale:

”20 a Monet rahoitusvälineet hinnoitellaan viitearvojen perusteella. Viitearvojen, kuten pankkien toisilleen tarjoamat korot, manipulointi tai sen yritys voivat vaikuttaa haitallisesti markkinaluottamukseen ja aiheuttaa sijoittajille huomattavia tappioita tai vääristää reaalitaloutta. Viitearvoja koskevat erityissäännökset ovat tarpeen, jotta voidaan säilyttää markkinoiden eheys ja varmistaa, että toimivaltaiset viranomaiset voivat valvoa niiden sääntöjen noudattamista, joilla viitearvojen manipulointi kielletään. Markkinoiden väärinkäytön yleisluonteista kieltämistä on täydennettävä kieltämällä itse viitearvon manipulointi sekä kieltämällä kaikenlainen väärin tai harhaanjohtavien tietojen antaminen tai muu toiminta, jolla manipuloidaan viitearvon laskentaa, mukaan luettuna viitearvomenetelmä. Näitä sääntöjä sovelletaan niiden lisäksi, jotka vahvistetaan energian tukkumarkkinoiden eheydestä ja tarkasteltavuudesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) N:o 1227/2011, jossa kielletään tarkoituksellinen väärin tietojen toimittaminen yrityksille, jotka antavat hinta-arvioita tai laativat markkinaraportteja energiamarkkinoiden tukkutuotteista; väärin tietojen antamisesta seuraa, että markkinatoimijat voivat harhautua toimimaan näiden hinta-arvioiden tai markkinaraporttien pohjalta.”

2. Lisätään 2 artiklan 3 kohtaan d alakohta seuraavasti:

”d) viitearvoihin, jos tietojen toimittamista, laskutoimitusta tai käyttäytymistä käytetään vaikuttamaan, jos se vaikuttaa tai todennäköisesti vaikuttaa viitearvon laskentaan.”

3. Lisätään 5 artiklaan 20 kohta seuraavasti:

”20 ’viitearvolla’ kaupallista indeksiä tai julkaistua lukua, joka lasketaan soveltamalla jotain kaavaa yhden tai useamman indeksin tai luvun perustana olevan omaisuuserän arvoon tai hintaan, mukaan lukien arvioidut hinnat, korot tai muut arvot, tai selvityksiin, ja jonka perusteella rahoitusvälineen nojalla maksettava määrä määritetään.”

4. Lisätään 8 artiklan 1 kohtaan d alakohta seuraavasti:

” d) väärin tai harhaanjohtavien tietojen toimittaminen tai muu toiminta, jolla manipuloidaan viitearvon laskentaa. ”

Tehty Brysselissä

Euroopan parlamentin puolesta
Puhemies

Neuvoston puolesta
Puheenjohtaja

² KOM(2011) 651 lopullinen.